

V ANGLIJI ZASTAVKALO NAD 90.000 PREMOGARJEV

POSEBEN VLADNI POZIV JE PREPREČIL GENERALNI ŠTRAJK PO VSEJ ANGLIJI

Generalna stavka je bila odvrnjena vsled apela vlade. — Začasni dogovor v posameznih okrajih do konference delegatov. — Delodajalci pravijo, da so prisiljeni skrbeti plače. — Vse je odvisno od konference.

LONDON, Anglija, 1. decembra. — V premo- govnem okraju Škotske je danes zastavkalo 92.000 premogarjev. Kljub temu pa si je oddahnila vsa ostala dežela, ker je postalo jasno, da ne bo prinesel dan nikakega splošnega ustavljenja dela v premo- govnikih, ko bo uveljavljena rudarska postava. V petek je izgledal položaj v splošnem zelo tem- no.

Velika večina voditeljev v posameznih okrajih, kot tudi v Londonu zborujoča konvencija delega- tov, je zavnila od posestnikov ponudeni načrt raz- delitev ur. Delodajalci so izjavili, da morajo uvelja- viti skrbne plače.

V petek zvečer je posegla vmes vlada ter brzo- javila strankam v vseh okrajih, naj sklenejo začas- ni dogovor, dokler ne bodo uvedena nadaljna po- gajanja.

Od takrat naprej se je pojavila cela množica konference v posameznih okrajih.

Ostane pa dejstvo, da se ne bo, danes pričela ni- kaka splošna stavka.

Položaj na Škotskem je resen, in nikdo ne more pregledati vseh posledic.

E. Shinwell, minister za rudnike, si od petka na- prej neprestano prizadeva napotiti premogarje na Škotskem, naj sklenejo začasni dogovor, da bodo lahko ostali rovi v prometu.

Optimisti upajo, da se bodo premogarji do večer- a vrnili na delo. Na drugi strani pa spoznavajo ne- varnost, ki vsebuje stavka v tem obsegu.

Ker je bila včeraj nedelja, ni bilo še opaziti vpliva stavke.

V splošnem je položaj tak, da delajo premogar- ji v drugih okrajih na temelju drugih dogovorov, ki pa so bili sklenjeni le privzorično.

Ta stanje bo trajalo najbrž do četrtega, ko se bo- do zopet sestali delegati premogovnih organizacij.

Medtem pa se bo vršila v torek konferenca med zastopniki lastnikov ter delavcev v južnem Walesu, koje izid bo merodajen ter prinesel edinost ali pa še večjo zmedo med premogarji.

STOLETNA "MATI" JONES JE UMRLA

Znana delavska voditelj- ca je bila zadnjih šest- deset let vedno v prvih vrstah, ko je šlo za pra- vice delavcev.

SILVER SPRINGS, Md., 1. dec. — "Mati" Jones je izvojevala svoj zad- nji boj. Znana delavska voditeljica, ki je pred par meseci praznovala svoj stoti rojstni dan, je mirno za- spala za večno.

Njeno pravo ime je bilo Mary Har- ris Jones. Umrila je na prostevu Waltera Burgesa. Zadnje tedni ni razen kake kapljice mleka ali vode zaužila nobene stvari.

Pokojnica je bila irskega rodu in se ne ve natanko, če je bila rojena v Kanadi ali na Irskem.

Moža in štiri otroke ji je pobrala leta 1867 v Memphis rmena mrzlica.

Leta 1871 ji je velik požar v Chi- cagu uničil malo trgovino, s kate- ro se je preživljala.

Zatem se je pridružila delavske- mu gibanju, v katerem je igrala ta- ko veliko vlogo.

MLAD JE ZAČEL

MINEOLA, L. I., 1. decembra. — V tukajšnji policijski stražnici se nahaja petnajstletni Edward Schlei- ter, ki ima na vesti dosti tatvin in vlovov. Fant je priznal, da je po- begnil od svojih sorodnikov v Ber- gensfieldu ter da se je od onega ča- sa potepal po mestu in se preživljal s tatvinami in vlovii.

LETALKA KEITH-MILLER SE NI PONESREČILA

MIAMI, Fla., 1. decembra. — Le- talka E. M. Keith Miller, o kateri se je splošno domnevalo, da se je smrtno ponesrečila, je srečno do- spela v Nassau na Bermudsko otoč- ju.

NADALJNA OMEJITEV PRISELJEVANJA

Priporočilo dosedanjega delavskega tajnika. — Pripusti naj se le ljudi, ki so direktno potrebni za našo industrijo.

WASHINGTON, D. C., 1. decem- bra. — Le taki delavci, kojih slu- ba je neobhodno potrebna za ame- riško industrijo, bodo smeli v de- želo, — je izjavil prejšnji delavski tajnik Davis v poročilu, katerega je predložil predsedniku Hooverju v odobrenje.

Danes bo stopil kot eden obeh zastopnikov Pennsylvanije v zvezni senat, kjer se bo gotovo zavzel za reformo priseljenjskih postav, ki bi uveljavljale začasno ali pa trajno prepoved priseljevanja.

Dosedaj nisem šel tako daleč, — je izjavil Davis, — da bi priporo- čil lapremembo postav v toliko, da bi pripustilo v deželo le take, za ka- tere je v deželi resnična potreba. Sedaj pa sem izpremenil svoje sta- lišče.

V luti izkušnji preteklega leta sem prišel do prepričanja, da ne obstaja nikakva potreba, da bi pri- pustili več ljudi, kot je treba.

To dejstvo naj bi veljalo gle- de vseh priseljencev iz evropskih de- žel, ki so sedaj podvrženi določbam naših kvotnih postav.

Glede raztrganja družinskih vezi sem se vedno zavzemal za naj- večjo obzornost, ter nisem izpreme- nil glede tega svojega mnenja.

V splošnem pa priporočila doku- ment, naj se izloči iz priseljenjskih predpisov diskriminacije proti or- jentalcem, neglede na njih namen.

Billingsova prošnja vnovič zavrnjena

SAN FRANCISCO, Cal., 1. dec. — Warren K. Billings, ki je zaeno z Mooneyem zaprt, ker sta baje vrgla bombo tekom preparedness parade v San Francisco, pa jima krivdi ni bila nikdar dokazana, je na pripo- ročilo governorja Younga zupet vložil prošnjo za pomiloščenje.

Sodniki državnega najvišjega so- dišča, ki so ponovno preiskali vse okoliščine, so prošnjo zavrnil.

Za zavrnitev prošnje je glasova- lo šest sodnikov, za ugoditev pa eden.

DEMONSTRANTI PRED ZBORNICO V WASHINGTONU

Policija je pregnala de- monstrante s solznimi bombami. — Kratko zasedanje ameriškega kongresa.

WASHINGTON, D. C., 1. dec. — Tukaj se je sestel ameriški kongres h kratkemu zasedanju. Demokratije so sedaj v precejšnji manjšini, toda v prihodnjem kongresu bo njihovo stališče zelo ojačeno. Stavili so več predlogov, ko jih najvažnejši med njimi, je naj se dovoli farmerjem v okrajih, ki so bili valed suše priza- deti, šestdeset milijonov dolarjev podpore.

Pred otvoritvijo kongresa se je posvetoval Hoover z voditelji demo- kratov. Sestanek je bil povsem pri- jateljski.

Obe zbornici sta le malo časa zbo- rotali ter se nato takoj razšli.

Pred Kapitolom se je zbrala ve- lika množica komunistov, ki so vpri- zorili veliko demonstracijo.

Policija jih je slednje pregnala s solznimi bombami. Med njimi jih je bilo več aretiranih zastran krše- nja miru.

AMERIKA CILJ TARDIEU-A

Francoski ministr. pred- sednik smatra gospo- darske probleme za a važnejše kot pa razoro- žitvena vprašanja.

PARIZ, Francija, 1. decembra. — Veliko zanimanje je vzbudil govor, katerega je imel francoski ministr- ski predsednik Tardieu, v katerem je zahteval resnično gospodarsko ter finčno sodelovanje med Fran- cijo in Ameriko.

V političnih krogih opozarjajo na to, da so francoski državniki prej- šnjih časov zagovarjali zvezo z An- glijo ali Rusijo, da pa je obrnil mi- nistrski predsednik svoje oči na Ameriko, kot najboljšo zaveznico.

Prijatelji Tardieu-ja so rekli o njem, da ne pripisuje nikake važno- sti vprašanjem razoroževanja, tem- več ča ima "piko" na Ameriko.

DOBRA ZVEZA Z BRAZILJO

J. S. Williams je dospel s prvo zračno pošto po- šiljati v Rio de Ja- neiro. — Polet je trajal sedem dni.

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 1. decembra. — J. S. Williams je pri- spel danes popoldne v Sikorski-aer- planu s prvo ameriško zračno pošto v glavno mesto Brazilije ter uvedel novo službo v trgovinski zvezi med obema republikama.

Williams je preletel 880 milj od Bajlje do tukaj v osmih urah in pol. Spotoma je trikrat pristal.

S tovorom, ki je obstajal iz 52 vrošč pošte je zapustil Miami v Flo- ridi pred enim dnem.

Njegov polet je skril navadno pot iz New Yorka za 7 dni.

V torek bo odšla pošta v New York, ki bo sedem dni pozneje v New Yorku.

Za trgovce bo to zelo važno, ker jim ni treba dolgo čakati na sporo- čila iz Južne Amerike.

RIM, Italija, 1. decembra. — Mo- štvu ter polniki francoskega letala "Falyz", ki se je moral včeraj spu- stiti na morje v bližini otoka Monte Christo, so bili danes rešeni ter so jih spravili na otok.

Letalo je bilo prisiljeno pristati vsled defekta v stroju. Iz Livorna so hitele ladje na pomoč.

Otok Monte Christo je italijanska posest ter leži 26 milj južno od Elbe v Sredozemskem morju.

PREDPISI ZA POŠILJANJE PISEM IN ZAVOJEV

Poštni mojster Kiely je objavil naslednje:

— Stvari je treba dobro zaviti, prevezati s špagi in napisati natan- čen naslov naslovnika in odpo- šiljatelja. Prilepiti potrebne znam- ke. Zavojev se ne sme zapečatiti. V takem slučaju so podvrženi isti postilni kot pisma.

— Vsakdo naj odpošlje božične darove čimprej mogoče, da ne bo prevelikega nalaga za božične praz- nike. V zavojih ne sme biti pisem. Dovoljeno je pa zapisati čestitko, naprimer: "Vesele praznike!" "Sreč- novo leto!" itd.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Zdr- ženih državah.

"DAJTE KRUHA ALI PA GLAVO MUSSOLINIJA!"

Tako se glasi v letaku nezaposlenih v Turinu. Vlada je pričela s po- možnim delom.

TURIN, Italija, 1. decembra. — Delavske demonstracije preteklega tedna, ki so nastale vsled težnje- vega poročila, da bodo za nedolo- čen čas zaprte Fiat naprave, so na- potile vlado, da se je takoj lotila grajenja javnih poslopij, da zmanj- ša javno bedo.

Prefekt province Toscanne je po- lical k sebi voditelje različnih o- blasti ter jim izjavil, da se mora pričeti delo takoj, da se omili ne- zaposlenost.

Šele danes je postala znana vsa nevarnost demonstracij zadnjega tedna. Udeleženci so korakali z obr- njenimi žepi, oplenili voz s kruhom ter zapisali na zid:

— Kruha za naše otroke ali pa glavo Mussolinija!

Policija je energično posegla vmes, in tudi fašistovska milica je bila mobilizirana. Oblasti pa so ta- koj uvedle pomožne odredbe.

Del'e so izkaznice za kruh, riž in premog. Ljudje, ki so hoteli na de- želo, so dobili proste vozne listke.

V provinci Toscani je 30.000 lju- di brez zaslužka. Grof Thaon di Re- vel, župan mesta Turina, je cenil, da je v mestu 18.000 ljudi brez de- la. K temu pride še 7000 uslužben- cev Fiat naprav, ki so zaposleni le po tri dni v tednu.

Tvrda bo zaprla svoja vrata za 14 dni, v svrhu inventiranja na- pravi.

ENAJST OSEB UTONILO

LONDON, Anglija, 1. decembra. — Nemška ladja "Luett" je pri Kol- bergu zadel ob pečine. Enajst oseb je utonilo, med njimi dve ženski.

BOLJŠEVIKI Z OBTOŽENI LEPO RAVNAJO

Obtoženi inženirji so od- ločno zanikali vesti, ki jih je razširilo o njih poljsko časopisje.

MOSKVA, Rusija, 1. decembra. — Tekom včerajšnje obravnave je izja- vilo osem ruskih inženirjev, ki bodo zastran zarote najbrž obsojeni na smrt, da so bila zadnja poročila v poljskih listih pretirana oziroma neresnična.

Poljski časopisje je namreč pisa- lo, da je "Ogpu" (boljševiška tajna policija) izsilila iz njih priznanje.

Državni tožitelj Krilenko jih je vprašal, če jih je kdo silil podati priznanje. Vsi od prvega do zadnje- ga, so odvrnili, da jih ni nihče silil, ampak da so podali svoje izjave po- vsem prostovoljno.

Najstarejši med njimi, 67-letni Aleksander Fedotov je izjavil:

— Poročila v poljskem časopisju so res smešna. Nikdar se nisem bil tako dobro postrežen in nikdar se mi ni tako dobro godilo kot sedaj v zaporu. Star sem in moji dnevi so šteti. Verjemite mi, da bi bil jaz prvi, ki bi javno obtožil tajno po- licijo, če bi grdo ravnala z menoj. Popravici povem, da ravnajo boljše z nami kot smo zaslužili.

NEMCIJA ZAHTEVA RAZOROŽITVENO KONFERENCO

ŽENEVA, Švica, 1. decembra. — Na zborovanju, kojega naloga je, ugoditi pot za bodočo razorožitveno konferenco, je predlagala nemška delegacija, naj se začne razoroži- tvena konferenca dne 2. novembra prihodnjega leta. O tozadavnem predlogu se ni vrtilo glasovanje.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Zdr- ženih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužu- jete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovilencev točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovilenci prejmejo toraj denar doma, brez zamuda časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovilencev in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošilja- teljem v dokaz pravičnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju ne- sreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slu- čajih tudi na sodnji v stari domovini.

Nastopni seznam Vam pokaže, koliko dolarjev nam je začasno po- treba poslati za označeni znesek dinarjev ali lir.

V Jugoslavijo		V Italijo	
Din	\$	Lir	\$
500	9.40	100	5.75
1000	18.80	200	11.50
2000	37.60	300	17.25
2500	46.25	500	27.40
5000	91.50	1000	54.80
10,000	181.80		

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno naka- zilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazi- lih priporočamo, da se poprej z nam pisnim potom sporazume- te glede načina nakazila.

Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov

SAKSER STATE BANK
63 COSTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.
Telephone Barclay 0380 — 0381

DELITEV HRANE NEZAPOSENIM

Slika nam kaže prizor v Brooklynu, N. Y., ko so lamočnji trgovci razdelili osem ton živil med nezaposlene.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

SREČA

Lilo je kakor iz skafu. Prosper Lebidolec se je tiščal brez dežnika in dežnega plašča pod pristreškom visoke hiše, kjer je bil za silo varan, da bi ne premočilo do kože. Voda je drla iz višje, ležečih ulic in kmalu je tekel mimo njega cel potok. Ni stal pod pristreškom četrte ure, že je bila vsa ulica pod vodo. Človek bi mislil, da je v Be-nikah.

Lebidolec je začel skrbeti. Ob četrta na štiri bi moral biti pri svoji prijateljici, dražestni Rezi, stanujoči na trgu Blanche, pa je stal na drugem koncu Pariza brez najmanjše nade na rešitev. Res je imel še dobre tri četrte ure časa, toda ta prokleti dež ni hotel nehati. Nebo je bilo zastrto, kakor da se bliža vesoljni potop. Hiteti v nahlu do bližnje postaje podzemne železnice ali avtobusa je bilo izključeno. Saj vendar ne more žrtvovati svojega slavnika, nove obleke in svetlih čevljev sestanku s prijateljico, ki bi se mu najbrž še smejala, če bi prišel ves premočen. Da bi vsaj avtozvoček vozil. Toda kje dobiti v tem zapuščenem okraju avtozvočka?

Tako stromak res ni vedel, kako bi se rešil iz zadrege. Kar je zagledal pogrebni voz, ki se mu je počasi bližal. Zlostien je bil ta pogled. Konji so bili vsi premočeni. Za vozom sta se pomikala počasi dva omlinbura, v katerih je sedelo nekaj žalujočih ostalih. Ko se je mrtvaški voz z obema avtobusoma približal Lebidolecu, je šinila slednjemu v glavo rešilna misel sesti v omnibus in se vsaj za hip umakniti vrnjenemu nahlu. Brez oklevanja je skočil torej v omnibus, po-dravil prijazno maloštevilne po-grebece in se stisnil pohlevno v kot.

Kako se potu-je v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, priligi in raznih drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila vedno in prvo vrstine brzo-parniče.

Tudi nedržavljeni zamorejo po-tovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Wash-ingtona, ki je veljaven za eno leto brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in isti se ne pošilja več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotova-njem v stari kraj. Prošnja za per-mit se mora vložiti najmanj eno mesec pred namenjanim odpo-tovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka je najbolje, da v proš-nji označijo naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priselje-niške postave, ki je stopila v ve-ľavo s prvim julijem, znaša jgo-slovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni višjeji se izdajajo samo onim prosilcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stariši ameriških državljanov, močje a-meriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili; šene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni šene in neporoče-ni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pri-pušteni v to deželo za stalno bi-vanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznane in zanesljive

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE—Jugoslav Bureau

Borba proti nezaposlenosti.

Kaj Amerika dela za odpomoc proti nezaposlenosti, ki za milijone ljudi pomenja bedo, strah pred iz-gonom iz stanovanja, glad in skr-bi ali pa čakanje sredi zime v vr-sti za milodar?

Ni dvoma, da je splošna kriza zaslačila Združene države nepri-pravljene za ogromne probleme, nastale iz splošne nezaposlenosti. Celotno normalnih casih imamo polno siromastva in bede in obsto-ječe velike dobrodelne ustanove i-majo vedno mnogo dela. Sedanja kriza pa ni našla nikakih obstoje-čih ustanov ali socialnih mašinerij, ki bi bili v stanu upravljati situacijo vsled nezaposlenosti v takem obsegu. Bilo je treba še le ustvar-jati takih ustanov. Sedaj opažamo kako se Amerika, zavedajoč se tež-kega položaja, loteva borbe proti posledicam nezaposlenosti in sku-ša premagati obstoječo krizo.

Federalna vlada bo imela svojo večjo besedo v tem vprašanju, cim se kongres snide za svoje "kratko" arsedanja 1. decembra. Dodatno k pričakovanim priporočilom s strani predsednika Hoover bo kongres imel pred seboj zakonski načrt se-natorja Wagner, katerega svrha je ustanoviti javne posredovalnice de-la in znižati draginjo iskanja služ-be, kakor tudi drugi zakonski pred-log, ki določa, naj vlada pripravi vnaprej načrte in sredstva za slu-čaj krize. Ne da bi čakal na kon-gres, je predsednik Hoover imeno-val takozvani Narodni odbor za nezaposlenost. Ta odbor sedemdeset s. Col. Wood-om na čelu skuša uje-niti delovanja federalne, državne in mestnih uprav za znižanje ne-zaposlenosti in za odpomoc v sili.

Državne vlade in občine razvije-jo enako aktivnost ali pa so raz-širile delokrog obstoječih dobrode-lnih ustanov. V državi New York je governor Roosevelt imenoval odbor za stabilizacijo industrije že pred letom dni. On je tudi povabil go-vernerje sestorice industrijskih drž-av na razpravo o ustanovitvi — javnega rezervnega sklada, mogo-čosti zaposlenja čez vse leto in o zavarovanju proti nezaposlenosti.

V državi Illinois je governor Emerson pred kratkim imenoval odbor, obstoječ od 45 industrijal-cov, bankirjev, delavskih vodij, so-cialnih delavcev in duhovnikov v svrhu borbe proti nezaposlenosti. Med projekti, ki jih ta odbor pre-tresuje, je načrt, kako bi se več ljudi zaposlovalo potom rotacije služb, skrajšanja delovnih ur in de-lovnega tedna in ustanovitve urada za zagotavljanje primernih cen za uživanje.

Na novo izvoljeni governor Penn-sylvanije Pinchot je odredil študijo o sezonski nezaposlenosti, "stabilizaciji dohodkov za časa nezaposle-nosti" in o programu javnih del. Skoraj v vsaki drugi državi so bi-i organizirani enaki odbori.

Kar se tiče občin, New York in Chicago, ki sta vedno bila prva-cat magnet za nezaposlene, se

ČE LJUDSTVO SODI

Varšavsko apelacijsko sodišče se je pečalo te dni z zadevo, ki spo-minja močno na srednjeveško epi-zodo. V vasi Zabrodzie prebiva kmet Krutula z lepo ženo, v katero se je zaljublil neki Ciszyński. Žena je na-vezala s kavalirjem ljubavno raz-merje in zapustila moža. Preselila se je kar k ljubčku in vse bi bilo dobro, da ni posegel vmes skrbni dušni pastir. Župnik je dosegel, da se je nezvesta žena vrnila k svoje-mu možu. Toda kmalu je znova od-šla k ljubčku. Vrnila se je še en-krat k možu, pa jo je tako vlekel nazaj, da je odšla zopet k ljubčku in ostala definitivno pri njem.

Vaščani, samo pobožni ljudje, so videli v zakonolomstvu Krutulove žene sramoto za vso vas in sklicali so zborovanje, na katerem so skle-nili oba kriveca strogo kaznovati. Ženo naj bi kaznovala njena rod-bina, zapeljivca so pa hoteli vaščani sami ubiti. Ko se je napotil Cle-szyński h Krutulovu, da bi zahte-val, da bi zahteval od njega, naj vrne ženino doto, so ga napadli kmetje s koli, matikami in sekira-mi. Pobili so ga na tla in kmalu je ostalo od njega samo strahovito razmesarjeno truplo. Zadeva je pri-šla pred sodišče in 12 kmetov je bilo obsojenih na 4 leta težke je-če. Samo mož nezveste žene je do-bil le 1 leto ječe. Apelacijsko sodi-šče je kazni znižalo na polovico.

BLAZNIKOVE PRATIKE
za leto 1931
CENA 20 CENTOV

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR
za leto 1931
JE IZŠEL

Letos je posebno zanimiv

CENA 50 CENTOV

ZASTOPNIKE prosimo, naj takoj javijo, koliko Pratik in Koledarjev potrebujejo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
215 WEST 18 STREET
NEW YORK, N. Y.

BOŽIC v DOMOVINI

Pojdite to leto!

Noben Božič ni tak kot so starodavna praz-novanja v stari domovini — domači pri-zori, znani obrabi, znani običaji in veselo praznovanje.

Za hitro, ceneno, veselo vožnjo potujte z našimi številnimi izleti pod osebnim vod-stvom, vključno na največjem parniku na svetu. Po najkrajši morski poti v Cher-bourg, Oulham pa z ekspresom v vaši sta-ro domovino.

MAJESTIC

Odpluje

13. DECEMBRA

pod osebnim vodstvom Petra Bartha in Juliusa Bernera, naših kontinentalnih po-tovalnih izvedencev.

Soglasno s pravoslavnim koledarjem

OLYMPIC

27. DECEMBRA

Izlet vodi Mr. V. M. Grigoroff.

Vprašajte svojega lokalnega agenta za vsa pojasnila.

WHITE STAR LINE

International Mercantile Marine Company

No. 1 BROADWAY

NEW YORK CITY

TRAGEDIJA FRANCOSKE ZOBOTEHNIK — TRGOVEC

LEPOTICE

Pred pariškim sodiščem se je za-govarjala te dni bivša gledalica in filmska igralka, znana krasoti-čica Germaina Sombay, ki je odne-sala na lepotnih konkurencah ope-tovano prvo nagrado. Dolgo je že stanovala vsak dan 10 do 15 mla-tega, ko je bila Sombayjeva zare-čta zvezda revije v Gaite-Rochee cheouartu. Predstavljala je gro-bi-hočejo imeti potne liste. Uvedena je ženska. In s tem je prvič zaslove-tila zelo dobro službo. Slednje je policija ugotovila, da vodi to akcijo zobotehnik Josip Gelb, ki je prispel s sumljivo damo nedavno v Budimpešto in se nasti-nil na Barrosovem trgu. Vsa de-kleta, ki so prihajala k podjetni da-mi, so se morala pred Gelbom sleči, potem so se pa naga učila plesati posebne plesne. Gelb se je izdajal za lastnika velikega dunajskega no-čnega lokala. Policija je pa spoznala v njem prebrisana trgovca z de-kleti in ga je seveda vtačila pod ključ. Aetirana je bila tudi nje-gova pomočnica.

Z DEKLETI

Budimpeštanska policija je bila te dni zagnano obveščena, da zaha-jajo k neki mladi dami na Barroso-vega Germaina Sombay, ki je odne-sala na lepotnih konkurencah ope-tovano prvo nagrado. Dolgo je že stanovala vsak dan 10 do 15 mla-tega, ko je bila Sombayjeva zare-čta zvezda revije v Gaite-Rochee cheouartu. Predstavljala je gro-bi-hočejo imeti potne liste. Uvedena je ženska. In s tem je prvič zaslove-tila zelo dobro službo. Slednje je policija ugotovila, da vodi to akcijo zobotehnik Josip Gelb, ki je prispel s sumljivo damo nedavno v Budimpešto in se nasti-nil na Barrosovem trgu. Vsa de-kleta, ki so prihajala k podjetni da-mi, so se morala pred Gelbom sleči, potem so se pa naga učila plesati posebne plesne. Gelb se je izdajal za lastnika velikega dunajskega no-čnega lokala. Policija je pa spoznala v njem prebrisana trgovca z de-kleti in ga je seveda vtačila pod ključ. Aetirana je bila tudi nje-gova pomočnica.

nemu zagovoru odvetnika Beauxa je bila obsojena na 3 mesece ječe.

Naj bo vesel Božič

Iz dolge vrste preteklih let v bančnem po-slovanju, pridobili smo izkušnje, ki nas uči, da dobrobrčnost naših rojakinj in ro-jakov tudi v slabih časih ne pozna meje za dobra dela.

Na podlagi te izkušnje smo uverjeni, da se bošče tudi letos spominjali svojih dra-gih v stari domovini, z večjem ali manjšim denarnim darilom za Božične Praznike.

Z najboljšimi zvezami, smo popolnoma pripravljeni za točno izvršitev vseh naro-čil, vendar prosimo ne odlašati s pošiljat-vami, da nam bo mogoče nakazane zneske dostaviti obdarovancem pravočasno.

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

Carovniško zlato.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

On pa ni bil nikdar vsiljiv ter se dostojno obnašal. Oni ni slutila, da je njegovo celo obnašanje izraz hladnega preračunavanja. On je moral premagati ženska srca ter napel vse svoje sile, da zmaga tudi v tem slučaju.

Zavezovali "malo deklico" se mu ni zdelo težko. Ni ga brigalo, da mu je teta rekla, da ljubi Juto Goetz Gerlachhausena. Ženske so omahljive, to izkušnjo je imel že dostikrat. Dvigniti iz sedla poštenega kavalirja z dežele, je smatral za malenkost, posebno ker je imel tako pomočnico kot svojo teto.

Prvi večer svoje navzočnosti je spremenil teto v njeno sobo, da nekoliko kramlja. Molče sta se zrla nekaj časa. Konečno je vprašala Dolly Sterneck potihlo in pričakovno:

— N? —
Priklonil se ji je ironično. Nato pa je odgovoril istotako polglasno: — Moj kompliment, moja draga teta, jaz te moram brezpopojno obudovati. Tako kmalu nisem pričakoval tvojega klica. Sedaj bomo kmalu na cilju!

Zmajala je z glavo.
— Ne tako varno, Herbert, ti vzameš stvari prelahko. Ne napravi nikake neumnosti. Juta je idealna sanjalica!

— Tem boljše. Takih deklic sem vajen. Take deklice se najlažje uramejo.

— Ti pozabljaš, da je že zaljubljena!

Navihal je brčice ter napravil podjeten obraz.

— Tako je vsaj nekaj mikavnosti pri stvari. V splošnem pa pride ta Goetz Gerlachhausen na tvojo konto. Ti si mi zagotovila, da ga boš napravila neškodljivim kot tekmeča.

— Da, če se mi vse posreči. Treba pa je previdnosti. Midva morava delati rko v roki, da bo Juta tvoja nevesta, še predno boš zapustil Ravenau. Zaprca pa se ne sme radi žalosti objaviti. Glavna stvar je, da te predstavi Gerlachhausenu kot svojega zaročenca.

— Tako je. — Sploh pa je mičen keberček, ta mlada grajska gospodinja. Gotovo se mi bo posrečilo prepričati jo o moji ljubezni, posebno če si predstavim ta fevdalni grad kot ozadje ter mislim na famozne vreče denarja, katerega ji je zapustil stari oče. Mogoče, če boš zahtevala, se bom celo zaljubil vanjo.

— Pred vsem zahtevam, da opustiš svojo lahkomišljenost ter ne napraviš Jute nesreče.

Potegnil je obrvi kvišku ter dejal ironično:

— Ne postani sentimentalna, ker ti prav nič ne pristoja. Le pogumno naprej, da bova kmalu na cilju.

— Ne prenačljeno. Herbert, Juta je pri vsej mehkosti izrazil značaj in prav lahko se izpremeni v trmo njeno nagajenje.

— S tem smo že računali. Ta ravnauska trma je bila glavni faktor v najinem načrtu. V splošnem pa mi je zelo simpatična poteza njene-ga značaja. Ona je zelo mična kontesa in z njo bo lahko živeti, posebno kot gospodar teh gradov. — Dodaj torej zopet veselja ter ne pobešaj glave!

— Ti se lahko zaneses name — kljub mojim pogostim napadom sentimentalnosti. Nož je nama že pri grlu. Želim si urejenih razmer, miru in udobnosti. Človek postaja star ter izgublja vedno več odporne sile. Na vsak način pa ne bom odšla od tukaj brez uspeha!

— Tega ne mislim. Ti imaš mojo objubo, — celo pisano na tvojo željo, — da boš po svoji volji živela ter gospodinjila v Ravenau ali pa v Schönrode ter dobivaš stanu primerno rento. Ali si dobro spravila ta list?

Ozrl se je prežeče vanjo. Ona mu je vrnila pogled.

— Bodi brez skrbi. Take važne listine znam dobro čuvati. Midva se preveč dobro pozna, da bi si lahkomišljeno zaupaša.

Nečak se je smejal prihljeno.

— Le nikar ne bodi tako popadljiva, draga teta. Kakorhitro pa bom gospodar Ravenaua, se boš čutila, kako odličen značaj bom. Midva pa se ne smeva veseliti prezaglavo, kajti najini interesi tečejo vzporedno. Kar pa se tiče kontese, pa prav nič ne skrbi! Pri meni ji bo krasno. Bogatim ljudem je lahko biti pošten. Mogoče se bom tudi jaz nautil!

— Ta pogoj ti moram že naknadno staviti. Juta se ne bo morala pokoriti, če bo postala tvoja žena!

— Moja beseda na to in — poštena! — je odvrnilo trdno ter ji podal roko.

Posvetovala sta se o marsičem.

Konečno je vprašal Herbert po Johani.

— Kako si z njo? Ali ne misliš, da bi bilo dobro odstraniti jo v kratkem času?

— Ona je že odpovedala svojo službo. Sedaj ji gre le še zato, da dobi obljubljeno nagrado!

— Hm, — to je bilo nekoliko lahkomišljeno od tebe. Ti bi lahko do-bila deklico ceneje po majhni tatvini. Strah za njenega ljubčka bi jo napravil zelo voljno.

— A ne tako obzirno. Te vsote nisem darovala zastoj. Na drugi strani pa bi ne bilo dobro, če bi odšla s praznimi rokami. Človek ne ve, kam lahko pripelje sila človeka in Johana ni neumna!

— To prepričam vse tebi, draga teta! Sedaj pa lahko noč, truden sem. Naj ti sanje prinesejo najlepše čase! Jaz bom storil isto!

Pojubil ji je s pretirano galanterijo roko ter odšel.

Gospa Sterneck je zrla za njim nekaj časa, trudna ter izčrpana. Globok vzdih je dvignil njena prsa.

— Če bi lahko zopet izbrisal ter napravil nevidnim, če bi mogel biti človek zopet čist in svež, tako, kot ta otrok!

Tako je šepetala pred seboj ter si pokrila lice z rokama.

Nato pa se je zopet odločno vzravnala ter napravila kretnjo, kot da se hoče otresti mučnega bremena.

— Ne zreti nazaj, ne postati sentimentalna. Kajti drugače bo vse izgubljeno!

Sedaj se glasi: — naprej in imeti trezne oči! Na vsak način hočem iz te bede!

*

Herbert von Sonfeld se je znal izvrstno zabavati z ženskami. Juta se je rada uadljala tej zanimivi zabavi.

Njegovo navzočnost je občutila kot nekaj skrajno prijetnega.

Goetzu Gerlachhausenu je postalo srce zelo težko, in po nekem ob-lisku z materjo je pripomnil, kako zaupno občuje Juta z leplim, mla-dim možem. Ni bil še popolnoma svest ljubezni Jute, da bi mogel brez ljubosumnosti zreti na to občevanje.

Oči Jute so švigale pogosto polne ljubezni k njemu, a on ni tega za-pazil.

Moža sta se merila z ostrimi pogledi, kot da hočeta premeriti svoje sile.

Goetz pa je bil rezerviran v svoji poštenosti, a Herbert je bil proti njemu vedno ljubezljiv in priazen.

Na povratku domov je potožil Goetz svoji materi svojo ljubosum-nost.

(Dalje prihodnjič.)

FRANCE BEVK:

DAMA IZ KAVARNE

Ko sem bil še sramec — je pri-povedoval gospod Tratar in zvečil cigaro — sem preživel dobri dve tretjini svojega življenja v pisarni in kavarni. Predvsem v kavarni. Vča-sih sem zjutraj vstal, šel v kavarno in se nisem vrnil pred večerom iz nje. Še svoje stanovske dolžnosti sem opravljal v kavarni; ondi sem pisal in bral, se smejal in jezil. Na okno poleg moje mize bi bil po vsej pravici lahko obesil tablico: "Pisar-na A. Tratar. Uradne ure od 7—24". Ne pretiravam. Odmor, ki sem ga porabil za kosilo, ni vreden, ču bi ga omenil.

Verjemite mi, da sem radi tega zelo dobro poznal ljudi, ki so za-hajali v kavarno. Upokojence, ki so sedeli pri posebni mizi, brali liste in v mirno besedo komentirali dogo-dke. Ljudi, ki so hlastno popili kavo, hlastno požrl glavne novosti iz li-stov, in niso imeli nikoli časa. Po-stopače, ki so sedeli od jutra do ve-čera, v kavarni, lepo oblečeni, spreminjali cigarete v pepel in še mislili niso. Še mislili ne, to mi la-hko verjamete, zakaj človeku se mi-sel že na čelu pozna.

Ves dan so bruhala vrata nove ljudi. Najrazličnejše sloje, od jutra do večera. Solidne meščane v po-poldanskih urah, razuzdane okrog polnoči, ki jim ni bilo pijače nikoli zadosti in so zahtevali vina in žgani-ja, ko so ugasnile že vse luči.

Več nego mesec dni zaporedoma, je prihajala v kavarno točno ob enajsti uri ženska, ki bi jo nagovo-ril z gospodično, dasi so nekatere poteze njenega obraza spominjale na zakon.

Sedla je k mizi nasproti moje pisarne tako, da je gledala vame. Moj pogled je obvisel na nji radi tega, ker je bila zelo podobna moji dijaški ljubezni do neke šivilje. Od vseke ljubezni nekaj ostane v člo-veku in se prebudi v nekaterih tren-utkih. Nisem se mogel premagati, da sem jo pogledaval prepogosto, česar me je bilo skoro sram.

Ona me je gledala mirno, ne iz-živajoče, včasih je umaknila po-gled in pogledala na ulico. Pozna-ura, ob kateri je prihajala v kavar-no, mi je dajala polno pravico, da bi mislil kak slabega o njej. Opazil sem tudi, ču prihaja o suhem vremenu celo s prasnimi čevlji in da so ob deževnem vremenu blatne tudi njene nogavice. Ko je prižgala svojo cigareto mirno, kakor da se nič ni zgodilo, in pihnila dim pred se, me je nemilo zadelo. Vendar ni-sem hotel misliti slabo o nji.

Morda radi spomina na mojo mla-dosno ljubezen ne. Njen obraz ni imel izraza cinizma, krutosti in po-želenja. Bil je klasičen, lep, lahka poteza žalosti je bila na njem, ta je ležala podobna črnemu zastoru na čelu, na obeh in na ustnicah.

V teku meseca sem se je docela privadil. Gledala sva mirno drug drugega, kakor da sva stara znan-ca, ki iz kateregakoli vzroka ne spregovoriva besed. Če je ob na-važni uri ni bilo v kavarno, me je motilo. Kadar je prišla, sem bil mi-ren.

Deževnega večera je stopila v kavarno utrujena in nevoljna. Otož-je na njenih ustnicah je bilo zara-zano nenavadno globoko. Blatna in mokra od dežja se je otresla, ko je sedla na rdeči žamet.

Obrnil sem se in gledal vanjo. Mirno, nepremično je gledala na-me, v dnu oči se je vnela iskra in počasi prešla na ustnice, posme-jala se je. Roka, v kateri je držala cigareto, se je zganila.

Razumel sem. Vrgel sem ji vžiga-lice. Prižgala je cigareto in mi jih je vrnila: "Hvala!"

Nato se je domislila. Vzela je iz torbice srebrno dozo in jo odprla: "Izvolite..."

"Ne, hvala!" sem dejal malo v za-dregi. Vendar sem že isti hip izteg-nil roko in vzel cigareto.

"Ne morem živeti, če ne pušim", je dejala.

"Ko bi bila to edina človeška na-paka..." sem jo meril z očmi. Po krivici. Zakaj nisem imel pravice, da bi ji dejal to besedo.

Ona je nagnila glavo, pihnila dim predse in me pogledala skozi pol zaprte oči. Videl sem, da je postrila pogled. Ali v mnenje, ali v svojo du-šo? "Vem", je dejala počasi, "da me imate za slabo".

"Ne", sem zajcljal v negotovo-sti kakor človek, ki laže in bi se rad izvil pred samim seboj. "Ali ste hudi?"

"Radi česa?" se ni čisto nič ču-dila. "Poznam misli ljudi in gram-mo njih..." Resnica je nekaj dru-

gega. Če bi ljudje videli drug dru-gega v dušo, bi nikoli ne žalili".

Ob teh besedah sem zagledal za njenimi potezami žensko, katere cvetoča preteklost je gledala le iz žalosti in tist in oči, vse drugo je bilo spretno zagrnjeno. In kakor da se ji toži po človeku, kateremu bi mogla v trudnem, deževnem večeru razodeti več kot vsakomur na ce-sti, je pristavila:

"Kadar je človek prvič slab, ni nikoli slab sam iz sebe. Ljudje ga naučijo... ne samo naučijo, prisilijo ga v to. Ali ni tako?"

Bogme, da se nikoli nisem pečal s filozofskimi vprašanji. Z vsem, sam-o s filozofijo ne. Življenje me ni vodilo v tisto smer, da bi začel raz-mišljati o tem, kaj je dobro ali slab-o. In zdelo se mi je prav, da sem dejal:

"Zdi se mi, da je to odvisno od človeka samega".

Na te besede je zagorela. Ogorek cigarete je vrgla na tla.

"Vam se to zdi? Če se vam to zdi, potem nič ne veste..." Istih nazorov je bil tudi moj mož. Po svojih na-zorih bi bil moral storiti le sebi do-bro ali slabo. Čemu je storil to me-ni?"

"Vi ste poročeni?" sem jo vprašal.

"Da... Ali kakor se vzame".

"Kakor se vzame?... Da ali ne?"

"Kakor se hoče razlagati..." Pred nekaj leti sem se poročila z mla-dim častnikom. Bil je lep. Kakor vsak možki, je trdil tudi on, da me ljubi. Poročena sva bila cerkveno.

Okoliščine so bile take, da se ta-krat nisva poročila civilno. Pri tem je ostalo...

Umolknila je. Gledala je v moje oči, ki so izpraševale in razmišljale, nato je pristavila:

"Pri tem je ostalo... Odašlal je tako dolgo, da je ugasnila v njem ljubezen in sem spoznala, da nisem več zanj. Tedaj sem rešila sebe in njega... Imela nisem nikakršnih pravic, dasi sem tri leta svoje mla-dosti zapravila z njim. S tem sem si prodala samo ime... saj veste kakšno... Sama civilna poroka je veljavna, samo cerkvena ne..."

Dvignila se je in natikala roka-vice. Takrat s i prvič videl na njem obrazu nasmeh, ki ga preje nisem opazil. Nasmeh ironije in za-ničevanja.

"Ali boste še trdili", je dejala ob slovesu, da si človek sam ustvarja dobro in hudo... Če bi vam pove-dal še vse drugo..."

"Verjamem", sem dejal, "verja-mem", ker drugega nisem znal reči. Stala je še za hip in me gledala, nato je dejala, kakor da se je na-glo dločila za nekaj nenavnadnega: "Z Bogom!" in odšla.

Od tistega večera ni sedela več nasproti moje mize. Stisnila se je v drugi kot kavarne, kakor da se boji moje prisotnosti, zato, ker mi je od-grnila pol življenja.

Pol mi je ostalo skritega, zato si na veliko vprašanje, ki je zrastle v meni, nisem znal odgovoriti...

POZIV!

Vej naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po mo-žnosti čimprej obnove. —

Uprava lista

SEZNAM KONCERTOV:

7. dec.: Gostovanje v operi "Hoff-manove pripovedke", Chicago, Ill.

14. dec.: Gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chi-ca-go, Ill.

28. dec.: Radio-konzert WJAY, Cleveland, Ohio.

31. dec.: Lorain, Ohio.

Banovec Svetozar, 933 E. 185. St., Cleveland, Ohio.

Pretridani, Pretridani in drugi svot-niki v gramofonu

Prigradsko čebelice Majle, trda vez... 1.50
Plice otivke, trda vez... 1.50
Pred navitje... 30

Pravilnice in pripovedke (Koštulnik)
1. svezek... 40
2. svezek... 40

Popotniki... 30
Poznava Boga... 30
Pirski... 30
Poveden... 30

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

RAZNE POVESTI in ROMANI:

(Nadaljevanje.)

Izbrani spisi dr. Ivan Mencinger:

2 zvezka... 1.50

Iz tajnosti prirode... 50

Iz modernega sveta, trdo vez... 1.50

Igralce broširano... 80

Igralce... 75

Jagorje... 30

Janko in Metka (za otroke)... 30

Jernač Zmagoval, Med plasovi... 75

Jutri (Strug) trd. v... 75

broš... 60

Jurčičevi spisi:

Popolna izdaja vseh 16 svezkov, lepo vezanih... 10.00

Soedov sin, broš... 40

6. svezek: Dr. Zober — Tugomer broširano... 75

Juan Miserija (Povesti iz španskega življenja)... 60

Kako sem se jaz likal (Aleševic) I. svezek... 40

Kako sem se jaz likal (Aleševic) II. sv... 50

Kako sem se jaz likal (Aleševic) III. svezek... 60

Korejska brata, povest iz misljo-nov v Koreji... 30

Krvena ovesta... 30

Kuhinja pri kraljevski gostilni... 30

Kaj se je Markaru sanjalo... 25

Kazaki... 30

Krišev pot, roman (Bar) trd. vez... 1.10

Krišev pot patra Kupljenika... 70

Kaj se je izmislil dr. Oks... 45

Kraljevič berat... 25

Kraljevič Marko... 40

Levstikovi zbrani spisi... 90

1. sv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač (Levstik)... 70

2. sv. Otroške igre v pesenah — Različne poezije — Zabavljice in puščice — Jezna na Parnas, — Ljudski Gals — Kraljevovski ro-kopis — Tolmač (Levstik)... 70

Trdo vezano... 1.00

5. sv. Silka Levstika in njegove kritike in polemike... 70

Ljubljanske slike, Hlilni lastnik, Trgovci, Kupčijski stražnik, U-radnik, Ješčini doktor, Gostilni-čar, Klepetanje, Natakarca, Du-bovnik, itd... 60

Lov na čeno (roman)... 80

Lucifer (roman)... 1.00

Marijica... 50

Moje življenje... 75

Mali Lord... 80

Milijonar brez denarja... 75

Malo življenje... 65

Maron, krščanski deček iz Liba-nona... 25

Mladim zanikernicov lastni živo-topis... 75

Mlinarjev Janex... 50

Musolino... 40

Mrtvi, Gostaj... 35

Mali Klatec... 70

Mesija... 50

Malenkosti (Ivan Albrecht)... 25

Mlada ljubezen... 35

Mladim srecm. Zbirka povesti za slovenska mladino... 25

Misterija, roman... 1.00

Morski razbojnik... 50

Na različnih potih... 40

Notarjev nos, bumoreska... 35

Narod, ki izmira... 40

Naša vas, II. del, 9 povesti... 90

Nova Erotika, trdo vez... 70

Naša leta, trd. vez... 30

broširano... 60

Na Indijskih otokih... 50

Naši ljudje... 40

Nekaj iz ruske zgodovine... 35

Nihilist... 40

Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivše-ga slovenskega polka... 1.50

Novo življenje... 60

Ob 50 letnici Dr. Janeza L. Kreka... 25

Onkraj pragrada... 80

Odkritje Amerike, trdo vezano... 60

mehko vezana... 50

Praprečane zgodbe... 35

Pasti in sanki... 25

Pater Kalejan... 1.00

Pingvinski otok... 60